

for Folketinget. Det er dér, behovet skal opstå. Jeg tror ikke så meget på, at en forfatningskommission er det mest folkelige instrument, man kan finde, og jeg er ikke sikker på, at det ville være klogt at lade en forfatningskommission sidde så længe, som det ville være nødvendigt, for at befolkningen følte behovet.

Jeg tror, at det er rigtigt, som det er sagt fra flere sider, at behovet ikke er der i dag. Vi andre bør være dem, der kan påpege de tendenser, som gør det nødvendigt, at vi forsætter processen. Og dér vil jeg gerne bidrage til det, som SF nu peger på: At vi skal have den debat til at køre videre.

Jeg synes, at der er mange ting, der peger i den retning, når man læser grundlovens bogstav. Der er problemer med ordvalget. Det kan man så endda tage, som man vil – at der står kongen lidt for mange steder i forhold til, hvad der i praksis sker. Det kan vi nok leve med. Det kan vi nok finde ud af.

Værre er det måske, at systematikken nogle steder ikke har det så godt, at magtens deling ikke er så klar, som man kunne ønske, at man på andre områder kunne ønske, at den i højere grad afspejlede den verden, vi nu lever i, og jeg er dér enig med hr. Aage Frandsen – som jeg går ud fra har haft væsentlig indflydelse på bemærkningerne – i, at menneskerettighederne jo, når vi ser på, hvad danske forfatningsekspert er med til at skabe i øjeblikket i en lang række lande, som får nye forfatninger, spiller en helt afgørende rolle som styrende for det arbejde, der kommer til at foregå, for den ånd, der lægges ned i de pågældende landes forfatninger. Det ville være mærkeligt, hvis Danmark sakkede bagud på et område, hvor vi selv så at sige leverer ammunitionen til dem, der skal have en demokratisk forfatning.

Jeg synes, at der i høj grad er et stykke arbejde, der skal gøres, men jeg tror, at det skal starte i den folkelige debat, og det er den, vi ikke er færdige med endnu. Når vi kommer længere, vil jeg håbe på, at vi kan støtte SF i at få nedsat den kommission eller det udvalg, som skal forberede det endelige forslag.

Men på det foreliggende grundlag må vi sige, at det er for tidligt.

Keld Albrechtsen (EL):

Enhedslisten mener, det er godt, at SF har fremsat dette her forslag. Vi arbejder jo for som det principielle langsigtede mål at få et socialistisk demokrati. Derfor ønsker vi naturligvis også en grundlov, som kan rumme et sådant demokrati.

Det vil sige, at det, vi i dag har som vores grundlov, som vores forfatning, altså i demokratisk forstand må udvides en del for at kunne rumme et demokrati, der er udbygget så meget videre, at det også kan blive socialistisk. Det er vores ønsker for en grundlovsdebat, og det lægger vi ingen skjul på.

Med hensyn til de spørgsmål, som rejses i SF's forslag, i de enkelte punkter, synes vi, at mange af dem er gode at pege på.

Vi kunne også godt ønske os nogle flere, der kom med. Vi ville især gerne kigge på spørgsmålet om magtens tredeling. Det er der flere der har været inde på. Det er jo faktisk anerkendt fra flere sider i debatten, at der er et problem her.

Magtens tredeling er ikke klar nok. Især hvis vi ser på EU, som jo efterhånden bestemmer en stor del af den danske forfatning, er der en total sammenflydning af den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt.

Vi har en EF-Domstol, som er det øverste organ forfatningsmæssigt her i Danmark. Selv om det ikke kan lade sig gøre efter den danske grundlov, er realiteten, at det er EF-Domstolen, der er det øverste forfatningsmæssige organ, som kan bestemme, hvor magten ligger – det vil sige, om magten ligger i EU, eller om magten ligger i Folketinget – og som i virkeligheden også kan være lovgivende, fordi EF-Domstolen opfatter sig selv som en dynamisk fortolker af EF-retten. Det vil altså sige, at rundt omkring i det danske forfatningssystem, som jo altså inkluderer vores placering i Unionen, er der uhyre mange problemer med forholdet mellem lovgivende, udøvende og dømmende magt.

Man kan også nævne sådan et forhold som, at Europa-Kommissionen laver en del af de love, der gælder i Danmark. Europa-Kommissionen består af embedsmænd, som altså har lovgivende beføjelser. Og på den måde siver der en ødelæggelse af magtdelingen igennem det danske demokratiske system nede fra Unionen.

Derfor synes vi også, at en forfatningskommission bliver nødt til, hvis det hele skal have nogen mening, at iværksætte en mere grundlæggende analyse af forholdet mellem Unionstraktaten og den danske grundlov. Hr. Behnke var inde på det problem, og det kan jo blive et problem, som kan blive ganske overordentligt stort, når vi står over for det næste forslag til en unionstraktat, for hvor længe kan man blive ved med at ændre den danske grundlov via unionstraktater, før man må erkende, at vi altså bevæger os over i noget, som faktisk kun kan lade sig gøre ved hjælp af grundlovens § 88?